

Wees elkaar onderdanig in de vrees van Christus

Efeze 5:21

door: A. Gibert

Hoofdstuk 1

Als we Efeze 5:17-20 lezen zullen we ons niet verwonderen Paulus de christenen te horen vermanen. Ze zijn gezegend met alle geestelijke zegeningen in de hemelse gewesten in Christus en hoewel ze nog op aarde zijn, zijn ze vervuld met de Heilige Geest. (Ef.1:3; 5:18) En tot elkaar spreken *“in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen, zingend en jubelend in uw hart tot de Heer, en dankt te allen tijde voor alles de God en Vader in de naam van onze Heer Jezus Christus”* (Ef.5:19,20) Als zij zich bewust zijn van hun merkwaardige deel in de Heer, zouden ze dan niet wensen, in plaats van dronken te worden van wijn, waarin losbandigheid is, altijd meer te genieten van de eeuwige goederen waarvan de Heilige Geest het onderpand is?

Maar direct daarop vermaant dezelfde Geest van de belofte die hun verzegeld heeft om onmiddellijk deel te hebben aan zulke hoge voorrechten, om zich te vernederen. Hij roept op en onderwijst ze om elkaar onderdanig te zijn in de vrees van Christus.

Dat is nodig omdat, zo lang wij op aarde zijn, onze onverbeterlijke harten geneigd zijn om eigen eer te zoeken. Wij moeten gewaarschuwd worden tegen de begeerte van het vlees en de ogen. Maar de valstrik van de hoogmoed van het leven is nog overzettelijker, nog vasthoudender, nog schadelijker. (1Joh.2:16) Hij komt zelfs voor in de geestelijke dingen, om ons christelijk leven en dat van de gemeente te schaden. Houden wij ons niet vaak op een vleselijke manier bezig met verheven dingen en beantwoordt de praktijk aan wat we min of meer theoretisch weten? Het bezig zijn met ons zelf verhindert ons, meer dan alle andere oorzaken, de eenheid van de Geest te bewaren in de band van de vrede. (Ef.3:3) Dat wil zeggen, dat we handelen in al onze betrekkingen met de andere leden van Christus als inderdaad behorend tot hetzelfde lichaam.

Wat het vlees bedenkt, onderwerpt zich niet aan de wet van God, want het kan dat ook niet. (Rom.8:7) Wat zullen we dan zeggen, als de wil van de Heer is, dat wij elkaar onderdanig zijn! (17) Onze oude natuur kan niets anders dan elke gelegenheid aangrijpen om zich boven anderen te plaatsen. Het eigen ik op de eerste plaats te stellen en gediend worden. Dan botst mijn trotse eigen ik tegen het trotste eigen ik van mijn broeder. Op die manier komen alle ellendige vruchten van het vlees openbaar: *“...vijandschappen, twist,*

jaloersheid, toorn, partijzucht, tweedracht, sekten, afgunst,...” (Gal.5:20) Om de vrucht van de Geest voort te brengen, moet men vervuld zijn met de Geest. Elkaar onderdanig zijn. Dan verschijnen: liefde, blijdschap, vrede, enz...

Het gaat hier om een wederkerige onderdanigheid in het huis van God. Op andere plaatsen worden de christenen opgeroepen om onderworpen te zijn aan de aardse overheden. Het beginsel van deze onderdanigheid wordt teruggebracht op God, door Wie alle gezag bestaat. (Rom.13:1) Maar in Efeze 5 staan we op het terrein van de gemeente, tussen de leden van het lichaam van Christus. De bijzondere gevallen in familiale en sociale onderdanigheid worden verderop beschreven, als toepassing van het algemene beginsel van vers 21.

Ook in Hebrëen 13:7 *“Weest aan uw voorgangers gehoorzaam en weest hun onderdanig.”* En in 1 Petrus 5:5 *“Evenzo u jongeren, weest aan de oudsten onderdanig.”* Maar onze tekst stelt het beginsel voor in al zijn uitgestrektheid: *“elkaar”* zonder onderscheid.

Deze vermaning met zo'n absoluut karakter lijkt onoverkomelijke moeilijkheden op te roepen. Hoe kan men nu onderdanig zijn aan hem of haar die minder kennis heeft dan u, of aan iemand waarvan iedereen weet, dat het hem aan onderscheidingsvermogen ontbreekt of dat zijn of haar gedrag te wensen overlaat? Hoe kan een oudere onderdanig zijn aan de jongere, die zijn ervaring miskend en omgekeerd, de jongere aan de oudere, die de jeugd niet begrijpt? Hoe kan men onderdanig zijn aan zo'n onverschillige broeder of aan zijn opponent die zo gevaarlijk onrustig is?

Dat is alleen mogelijk *“in de vrees van Christus.”* Als we ons zelf bekijken als gelijken, in dezelfde positie gebracht van zegen en verantwoordelijkheid, onder het gezag van dezelfde Heer, de Christus. Nog meer, als afhankelijk van hetzelfde verheerlijkte Hoofd, voorzover we deel uitmaken van het lichaam van Christus, naar het eigenlijke onderwijs van deze brief. Wij zouden ons moeten beijveren, Hem altijd en overal te brengen, wat we Hem verschuldigd zijn. Dat is de heilige vrees, waarvan de bron ligt in de kennis van wat Hij is, in heiligheid, in genade, in liefde en in licht. Wij zijn op deze aarde *“opdat Christus over ons lichte”* en niet om er zelf te schitteren. Om Hem te eren, Hem en niet om ons zelf te verheerlijken, in wat dan ook.

Andere teksten stellen ons Hem voor als het voorbeeld van nederigheid en als ons voorgeschreven wordt, dat de een de ander uitnemender ¹ moet achten dan zichzelf, dan horen wij, dat, dat niet anders kan dan wanneer in ons die gezindheid leeft, die in Christus Jezus was. Die gezindheid van zich te vernederen. Op andere plaatsen worden we ook vermaand: “Laat ieder van ons de naaste behagen ten goede, tot opbouwning. Want ook Christus heeft Zichzelf niet behaagd.” (Rom.15:2,3)

Maar hier in Efeze is de gedachte aan de plaats, die Christus moet hebben en aan de vrees, die ons vervult als we Hem bezien. Hem die gezeten is aan de rechterhand van God in de hemelse gewesten. Die boven alle naam is die genoemd wordt. Met Hem hebben wij te doen. Wij moeten alleen rekening houden met de waardering, die Hij over ons gedrag uitspreekt.

Hoe zouden we ons in die tegenwoordigheid kunnen verheffen? En als heel ons leven van Hem komt, hoe zouden wij ons dan boven elkaar verheffen? Die wederkerige onderworpenheid, die vereist wordt, zal er een zijn van mensen, die elkaar helpen om Hem te dienen. In dezelfde Geest, dezelfde liefde, dezelfde heilige en kostbare oefening. Hoe meer ik zie, wie Hij is en wat Hem verschuldigd is, hoe minder ik zal proberen mijn eigen wil op te leggen ten koste van de wil van de Heer. In datzelfde kostbare licht van Zijn heerlijke tegenwoordigheid zal ik de waarde zien, die ieder van de Zijnen voor Hem heeft, met wat voor een liefde Hij ze alleen liefheeft. Mijn broeder verwonden of krenken, zou zijn: Hemzelf aantasten. Waarom dan elkaar niet verdragen en vergeven?

Elkaar onderdanig zijn is totaal het tegenovergestelde van elkaar overheersen, door natuurlijke begaafdheden, die in ons op de voorgrond treden. Die werken alleen nuttig in de mate dat Christus ze gebruikt. Als in een goede werkend mechanisme, werken een veer, een kam, de tanden van een kamrad, niet naar eigen wil, alleen maar omdat ze het werk kunnen doen. Maar ze werken op het ogenblik en op de wijze, die de ontwerper heeft voorzien en de gebruiker ze nodig heeft. Wij worden natuurlijk niet vermaand ons te onderwerpen aan de vleeselijke wil van anderen. Maar om tezamen onderworpen te zijn aan Christus, wat inhoudt dat wij elkaar onderdanig zijn. We moeten ons schikken naar het werkelijk geestelijk van onze broeders, omdat het hier gaat om de werking van het lichaam van Christus. Wij moeten dit belang zoeken, zoals ook wij genieten, met het geheel, van hun zoeken om ons welzijn na te streven. Dat is op een andere manier, het beginsel van de voetwassing, die alleen werkelijkheid en waarde heeft als dat uit liefde gebeurt, in het ons neerbuigen aan de voeten van onze broeders.

De onderdanigheid in de vrees van Christus zal nooit bestaan in de goedkeuring van de verkeerde weg, die iemand gaat. Door bijvoorbeeld partij voor hem te

kiezen, om zo iemand te steunen in zijn vleeselijke twist. Net zomin kunnen we op een ander terrein onderdanig zijn aan de over ons gestelde regering en tegengesteld handelen aan de geopenbaarde wil van God. We moeten ons houden aan de bron van het gezag. (Hand.4:19) Ongehoorzaam zijn aan God onder het voorwendsel dat ik onderdanig ben aan mijn broeder, zou niet zijn de kinderen van God liefhebben. (1Joh.5:2)

Bedroeven, onder hetzelfde voorwendsel, van de Heilige Geest van God waardoor wij verzegeld zijn tot de dag van onze verlossing, (Ef.4:30) zou het tegenovergestelde zijn van de eenheid van de Geest bewaren.

Echte onderdanigheid tegenover de afgedwaalde of die een verkeerde weg bewandeld bestaat hierin, dat ik niets spaar om hem terug te brengen. Als hij volhardt in een verkeerde toestand, zal ik onderdanig zijn aan zijn belangen, niet om hem te volgen, maar door hem over te laten in de handen van de Heer en zonder ophouden voor Hem bidden. Nooit, zelfs niet – in het uiterste geval – als ik mij aan hem moet onttrekken, omdat ik trouw wil zijn aan de Heer, kan ik me ontslagen achten van elke plicht tegenover hem. Nooit, kan ik hem anders zien dan als een lid van het lichaam van Christus en nooit moet ik daarom ophouden met op zijn plaats te houden, de eenheid van de Geest door de band van de vrede. Ik moet tegenover hem handelen, zoals Christus me vraagt te doen en dat kan zover gaan, dat ik hem geen broeder meer kan noemen. Maar ook deze manier van handelen is verbonden met het feit zelf, dat er één lichaam is, waarvan we beide deel uitmaken, één Geest waarmee we beide zijn verzegeld. Als het ging om iemand, die het leven niet heeft, zou ik me om hem in die zin ongerust moeten maken? Het lezen van enkele teksten is voldoende. (1 Kor. 5:9-13; 2 Kor. 2:6-8)

Laten we onszelf afvragen: “in de vrees van Christus.” Wikkelen we al onze onderlinge betrekkingen, al onze verbindingen met al onze broeders, zich af in deze geest - “vervuld met deze Geest.” De plicht om e waarheid te handhaven en de heiligheid van de tafel van de Heer te bewaren is absoluut, (gebiedend) maar die ontslaat ons niet, in geen geval, van de plicht elkaar onderdanig te zijn in de vrees van Christus. Net zomin als deze plicht elkaar onderdanig te zijn, ons machtigt om met de waarheid te schipperen. Men wort bedroefd als men de toon van verachting hoort, waarmee christenen soms kunnen spreken over hun broeders, die tot een val gekomen zijn of die eenvoudig met hen over een bepaald punt van mening verschillen. Het is bedroeven om niet te zeggen ontzettend, dat we soms niet de minste poging doen om onze broeders te begrijpen, (niet om ons te excuseren, maar hun toestand te begrijpen) zodat we elkaar krachtiger te hulp kunnen komen.

Het geheim van het geduld en de verdraagzaamheid is hetzelfde als het geheim van de ware kracht (standvastigheid): “elkaar onderdanig zijn in de vrees van Christus.” De onderworpenheid van een toegewijd

---

¹ Fil.2:3 e.v.v.

verpleegster aan haar zieken gaat zover dat zij zichzelf verloochent. Mar dat wil nooit zeggen dat zij aan al hun wensen voldoet, waarvan het grootste deel funest voor de zieke zou zijn.

Er is strijd die in werkelijkheid onderworpenheid is, omdat die het middel is om de gewetens te bereiken. Maar de liefde moet er de beweegreden van zijn. Zo was het met de apostel toen hij sprak “als een onzinnige”² tot de Korinthiërs of als hij de Galaten berispt. De Engel streed om Jacob te zegenen en hij heeft hem niet overmocht, tot op het ogenblik dat, nadat de aartsvader al zijn kracht heeft aangewend, de genade hem had verbrijzeld. De woorden: “Als u deze dingen weet, gelukkig bent u als u ze doet.”³ Ze zijn nog nooit zo nodig geweest.

Hoofdstuk 2

Het onderwerp van de wederkerige onderdanigheid, al in het vorige hoofdstuk beschreven is van zo'n praktisch belang dat het goed is om er op terug te komen, op gevaar van herhalingen. (Maar die waren voor Paulus niet vervelend. Fil. 3:1)

De onderlinge onderdanigheid, onmogelijk en onbereikbaar op het eerste gezicht, vindt haar grens “in de vrees van Christus” en daar alleen. Die vermaning, elkaar onderdanig te zijn, zou niet tot gevolg kunnen hebben ons te onderwerpen aan een vleeselijke wil, welke dan ook. Zou ik het vlees bij mijzelf moeten oordelen, om mij er aan te onderwerpen bij een ander? We moeten uit deze vermaning niet de conclusie trekken, dat iedereen zijn broeder moet gehoorzamen, in wat hij ook vraagt en welke weg hij ook bewandelt. Als men het zo opneemt, zou men verkeerd handelen moeten goedkeuren, ten koste van de waarachtige liefde (1Joh.5:2) en de vrees aan Christus verschuldigd.

Als algemene gedragsregel is het niet mogelijk, dat iemand, die kennis en onderscheiding heeft, bestuurd zou moeten worden door hem, die noch het een noch het ander heeft; dat iemand die een getrouwe wandel heeft, uitgenodigd wordt hem te volgen, van wie het gedrag te wensen over laat; en dat men de dwaling van een broeder, die verleidt of bekrompen is, moet aannemen; zich schikken naar de onbezonnen opwellingen van de rusteloze, of zich schikken naar de schuldige traagheid van de onverschillige enz. Dat zou een dwaling zijn.

Het zou een dwaling zijn te menen, dat de vastgestelde ondergeschiktheden, die door God ingesteld zijn, niet geëerbiedigd behoeft te worden. Het gezag moet erkend worden, waar het is en daar is onderworpenheid aan verschuldigd. Er bestaat een gezag, door God gegeven, dat van ouders – dat van oudsten en niet van jongeren (1Petr.5:2) – dat van een landsbestuur enz. –

² 2Kor.11:23

³ Joh.13:17

zoals er ook een gezag bestaat, dat voortkomt uit christelijke ervaring, een trouwe wandel en dat is een moreel gezag. De rollen kunnen niet straffeloos worden omgedraaid en iemand aan wie onderdanigheid uitdrukkelijk is verschuldigd, wordt natuurlijk niet vermaand om die onderdanigheid te geven aan hem, die haar aan hem verschuldigd is. Zoals bijvoorbeeld de oudere tegenover de jongeman, die zijn ervaring miskent. Wat natuurlijk niet verhindert, dat in bepaalde gevallen, de oudere er toe kan komen om zich te scharen achter de gedachte van een jongeman. Of dat iemand van wie de wandel trouw is, de redelijkheid kan erkennen van een oordeel bij een zekere gelegenheid uitgesproken door iemand van wie het gedrag te wensen overlaat en dat geldt ook voor hem, die kennis en onderscheiding heeft tegenover hem die meestal bekrompen is. Deze gevallen, die even zovele uitzonderingen schijnen te zijn op de regel, zijn juist geschikt om aan te tonen, hoe met wijsheid en in nederigheid wordt toegepast: “elkaar onderdanig in de vrees van Christus.” Maar laten we er de klemtoon op leggen, het gezag wordt niet verplaatst, onder geen beding. De goddelijke orde, ver van verwoest te worden, wordt versterkt door de erkenning van het hoogste gezag, dat van God. Dat alles moet geen enkele dubbelzinnigheid verwekken.

Het zou aan de andere kant diep bedroevend zijn als iemand zich zou laten voorstaan op de vermaning uit Efeze 5:21 om gehoorzaamheid te eisen van zijn broeders. Er wordt niet gezegd: “Eis onderdanigheid van anderen,” maar “wees elkaar onderdanig.” Dit stelt het hart van hen, die onderdanig moet zijn op de proef.

Wat men wel moet zien, is, dat dit vers een omlijsting vormt waarin alle bijzondere gevallen van onderdanigheid zijn gevat en worden opgeheven tot het hoogste geestelijke niveau. Alle verbindingen worden teruggebracht tot de bron zelf en alle leden van het lichaam van Christus, alle kinderen van de familie van God worden gezien in die toestand, waar zij onderling te maken hebben met een gelukkige gemeenschappelijke onderwerping aan Christus. Een ieder handelt dus niet voor zich zelf, maar voor het hut van het geheel, in de liefde. Mijn handelen, net zoals mijn vrijheid kan niet onafhankelijk zijn van anderen, anders loop ik het gevaar te vallen. Onderdanig zijn staat tegenover: zich een persoonlijk gezag willen aanmatigen, maar niet tegenover een gezag uitoefenen van 's Heren wege, in Zijn vrees en in nederigheid.

Het beginsel heeft een onbepaalde strekking. De toepassing ervan wordt gemaakt, in de verzen, die volgen in bepaalde gevallen. Een aantal aardse betrekkingen worden beschouwd, mannen en vrouwen, ouders en kinderen, meesters en slaven. In de praktijk van deze relaties, moeten gelovigen zich onderwerpen aan anderen, die bekleed zijn met een bijzonder gezag. Anders gezegd: ook al zijn we christenen, het heft niet de plicht van onderdanigheid, die door de natuurlijke positie vereist wordt. Maar het geeft die onderdanigheid een meer gebiedend en zachter

karakter. Want deze plicht is in de Heer. Dit alles kan ook niet op twee manieren uitgelegd worden.

De onderlinge onderdanigheid is in een woord:

een geestesgesteldheid om onze eigen wil te buigen in onze relaties met onze broeders, in het gevoel van het gezag van Christus en in het gevoel, van wat we aan de kinderen van God verschuldigd zijn.

Het is een toestand van iemand die dient en niet van iemand die commandeert. Daarvoor moeten we dienen uit liefde. Kunnen we elkaar dienen volgens Galaten 5:13? Kan de grootste, ieders dienstknecht zijn, (Mark10:44) zoals de Heer onderwees aan Zijn discipelen, zonder deze geest van onderdanigheid? Het is een gevolg van het leven uit de Geest, die ons onderdanig laat zijn uit de liefde, in plaats van onszelf te zoeken, maar die ons nooit de rechten van Christus zal laten opofferen. Paulus had alle gezag, Filemon te bevelen, maar hij zegt: *“Daarom, hoewel ik in Christus veel vrijmoedigheid heb u te bevelen wat gepast is, doe ik ter wille van de liefde liever een beroep op u.”* (Fm.:8) Hij vermaant Euodia en hij vermaant Syntyche eensgezind te zijn in de Heer. En hij vraagt zijn trouwe metgezel: *“wees hun behulpzaam.”* (Fil.4:3) Hij liever naar Korinthe gaan om zijn gezag als apostel uit te moeten oefenen met de roede, maar liever gaan in een geest van zachtmoedigheid. (1Kor.4:21) *“Allen is hij alles geworden, om in elk geval enigen te behouden.”* (1Kor.9:22)

Hij weerkaatste het ware voorbeeld en wat een voorbeeld! De Heer Jezus is onderdanig geweest bij elke gelegenheid, dat Hij te maken had met ingesteld aards gezag, Zijn ouders, de leraars, de ontvangers van de didrachmen enz. Hij was onderdanig naar de geest van Zijn voortdurende vernedering. *“Ik ben geen profeet, ik ben een man, die het land bouwt; want een mens heeft mij [daartoe] geworven van mijn jeugd aan.”* (Zach.13:5) Dat heeft Hij kunnen zeggen en waarom? Omdat Hijzelf de gedaante van een slaaf aangenomen had. Al deze teksten over Paulus en de Heer kunnen natuurlijk niet gelijkgesteld worden met elkaar. Maar wij vinden elke keer hetzelfde beginsel. Namelijk het beginsel van onderwerping uit liefde en zelfs voor de rechten van de waarheid. *“Mijn juk”* zegt Hij, die de Heer van allen is.

“Onderdanig zijn” overigens is, om het juist te zeggen, niets anders dan *“lager geplaatst worden.”* Wij moeten altijd erkennen hen, die God boven ons heeft geplaatst en de tekst in Filippi 2:3,4 is uitdrukkelijk. *“maar laat elk in nederigheid de ander uitnemender achten dan zichzelf; laat ieder niet alleen op zijn eigen belangen, maar ieder ook op die van anderen zien.”* Daarvoor hebben we ootmoedigheid nodig, maar in deze achting ligt de ware onderdanigheid.

Waarom is er zoveel moeite onder ons? Dan alleen maar om het feit, dat een ieder hoger wil zijn en niet tevreden is met lager te zijn?

We zeggen het nog maar eens: deze onderdanigheid betekent niet, gehoorzaamheid in elk geval. Ook niet

een lijdelijke gehoorzaamheid, want de christen kan niet lijdzaam leven. De apostelen bleven onderdanig aan het gezag, omdat ze hen als zodanig erkenden, terwijl ze hen ongehoorzaam waren, toen ze er toe gedwongen werden, om God te gehoorzamen en niet mensen. (Hand.4:19; 5:39-42) De vastgestelde posities worden niet verzwakt, maar bevestigd, als men aan onze tekst een open betekenis geeft en niet een gesloten betekenis. Het is volmaakt waar, dat de onderdanigheid verschuldigd is aan hem, die gezag gekregen heeft. Maar het is even waar, zonder enige tegenspraak, dat men God niet ongehoorzaam mag wezen onder voorwendsel van onderdanigheid aan mensen.

Zodra de wil van de Heer duidelijk is, regelt die alles: *“elkaar onderdanig zijn in de vrees van Christus.”*

Dit onderwerp wordt op de kortste en duidelijkste wijze samengevat in de volgende zin, die al enige tijd geleden werd geschreven, maar nog altijd actueel is: *“als u mij het kwade wilt laten doen, kan ik het niet doen, omdat het niet de wil van God is; maar in alles waarin mijn wil betrokken is, sta ik het u toe.”*⁴

Oorsprong: [Le Messenger Evangélique 1961-253](#)

Titel: [Étant soumis les uns aux autres dans la crainte de Christ](#)

---

⁴ *“Gedachte over Efeze.”* Le Messenger Evangélique 1876-92